לא א מיי׳ פ״ג מהלכות כלי

אה"ע סימן ג סעיף ב:

לג ג מיי׳ פ״ג מהלכות כלי

.87

מוכה נ: נא. ומענים כז. ע"ו מו, ב. ל. ל. ל. ל. ל. ל. ל. מו, ב.
מו, ב. ל. ל. ל. ל. מולין הכ), ומתקלקלון, ג. (חולין קכ),
ד) ברכות לה. [לקמן יב.], ה) חולין קכ:, ו) [מהלים ל],

תורה אור השלם

 וָאֶתְנָה אֶת הַלְוֹיִם נְתֻנִים לְאַהַרֹן וּלְבָנִיו מִתוֹךְ בְּנֵי לְאַהַרֹן וּלְבָנִיו מִתוֹךְ בְּנֵי לְאַהַרֹן וּלְבָנִיו מִתּוֹךְּ בְּנֵי ישִׂרָאֵל לַעֲבד אֶת עֲבֹדַת בְּנֵי אָן אֵל לְצָבּוּ אָנוּ צָבּוּוּוּ בְּבָּוּ שָּׁרָאֵל בָּאֹהֶל מוֹעֵד וּלְכַפָּר עַל נָנִי יִשְׂרָאֵל וְלֹא יִהְיֶּה בְּבָנִי שְׂרָאֵל נָנָף בְּנָשֶׁת בְּנִי יִשְׂרָאֵל במדבר ח יט אל הקדש: אָל וַזְּקְוֶ שּׁ: במדבר זו יס 2. ושבת בְּשֵׁם יִי אֱלֹהָיו בְּכָל אֶחָיוֹ הַלְוִיִם הָעמְׂדִים שָׁם לִפְּנֵי אָחִיו הַּלְּוִים הָעמְּדִים שְׁם כְּבְּגַּ יִינְי 3. בְּצֵת הַהַּוֹא הַבְּדִּיל יְיְ אֶת שַׁבֶּט הַלָּוִי לְשָׁאת אֶת אָרוֹן בְּרִית יִי לְעֵמִד לְפַנֵי יִי לְשֵׁרְתוֹ

ילברר בשמו עד היום הוה:

יניום הוה: דברים י ח 1. תחת אשר לא עבדת את יי אלהיר בשתחה ובטוב לבב מרב בל: 2. מרב בל: מַרב כּל: דברים כח מז 5. פָּקוּדֵי יִיַ יִשָׁרִים מִשַּׁמְחֵי לֵב מְצְוַת יְיָ בָּרָה מְאִירַת עֵינְיִם: תהלים יט ט

וְשָׂמֵחְתָּ בְּכָל הַטּוֹב אֲשֶׁר נְתַן לְרְּ יִיָּ אֱלֹדֶייְרְ וּלְבֵיתֶרְּ אַתְּה וְהַלֵּוִי וְהַגֵּר אֲשֶׁר בְּקְרֶבֶּף:

דברים כו יא 1. ותאמר לְהָם הגָּפֶן הְחֶדְלְתִּי אֶת תִּירוֹשִי הַמְשַׁמֵּח אֲלֹהִים וְאָנְשִׁים וְהָלְבְתִי לְנוֹע על הָעצִים: שופטים ט יג 1. וְבְנֵיְהוֹ שַׁר הַלְוִים בְּמַשָּׁא 2. ובְנֵיְהוֹ שַׁר הַלְוִים בְּמַשָּׁא

 וְבְנְנְיְהוֹ שְׁר הְלְיִם בְּמִשְׁא בּי מְבֵּין הַאַבּי מְבֵּין הוּא:
דברי הימים א טו כב דברי הימים א טו כב פגן שְלשִים שְנָה וְמִעְלָה וְמִעְלָה וְעִרְלָה וְעַבְּרַ הְבָּא נְעַבְּה בָּל הָבָּא לַעֲבַר עבְּדָה וְעַבַּדְה וְעַבַּדְה וְעַבַּדְה לַעַבְּר וְעַבַּדְה לַעַבְּר וְעַבַּדְה לַעבַרָה וְעַבַּדְה וְעַבַּדְה לַעבַרָה וְעַבַּדְה וְעַבַּדְה לַעבַרָה וְעַבַּדְה וְעַבַּדְה וַעַבַּדְה וּעַבַּדְה וּעַבַּדְה וּעַבַּדְה וּעַבַּדְה וּעַבּרָה וּעַבַּדְה וּעַבּדְה וּעַבַּדְה וּעַבַּדְה וּעַבַּדְה וּעַבַּדְה וּעַבַּדְה וּעַבַּדְה וּעַבַּדְה וּעַבַּדְה וּעַבְּדְה וּעַבְּדְה וּעַבְּדְה וּעַבְּדְה וּעַבְּדְה וּעַבְּיִה וּעַבְּדְה וּעַבְּדְה וּעַבְּדְה וּעַבְּיִה וּעַבְּיִה וּעַבְּיִה וּעַבְּיִה וּעַבְּיִה וּעַבְּיה וּעַבְּיִה וּעַבְּיִה וּעַבְּיה וּעַבְּיִה וּעַבְּיה וּעַבְיה וּעַבְיה וּעַבְּיה וּעַבְּיה וּעַבְיה וּעַבְּיה וּעַבְיה וּעַבּיה וּעַבְיה וּעַבְּיה וּעַבְּיה וּעַבְּיה וּעִבּיה וּעִבְּיה וּעִבְּיה וּעַבְּיה וּעַבְּיה וּעַבְיה וּעִבּיה וּעַבְיה וּעַבְּיה וּעַבְיה וּעַבְיה וּעַבְיה וּעַבְיה וּעִבְּיה וְעִבְּיה וּעַבְּיה וּעַבְּיה וּעַבְּיה וּעַבְיה וּעבּיה וּעבִּיה וּעבּיה וּיִייּיה וּיִייּייִייּייף וּיִייּיּיף וּעבּיה וּעבּיה וּעבּיה וּיִייף וּעבּיה וּיִייּיף וּיִייּיף וּיִייּיף וּיִייּיף וּעִייּיף וּיִייּיף וּיִייּעְיּיף וּיִייּיף וּיִייּיף וּיִייְיּיף וּיִייּיף וּיִייף וּיִיּיף וּיִייף וּיִייף וּיִייּיף וּיִייף וּייִיף וּיִייף וּייִיף וּייִיף וּיִייף וּיִייף וּיִייף ו עברת עברה ועברת משא באהל מועד:

בטובו דכו 10. שְׂאוּ זְמְרָה וּתְנוּ תֹף כִּנוֹר נְעִים עִם נָבֶל: תהליִם פא ג ור. הַמָּה יִשְׂאוּ קוֹלֶם יָרנּוּ 11. הַמָּה יִשְׂאוּ קוֹלֶם יָרנּוּ בגאון יי צהלו מים:

בְּאַתן יִיְ בְּנֵיתוּ בּיְים. ישעיה כד יד 12. וְלְבְנֵי קְהָת לֹא נְתָן בִּי עַבַּדַת הַקְּדֶשׁ עֲלַהֶם בָּבְּתַף במדבר ז ט במדבר ז ט 13. וַיְהִי קוֹל הַשׁוֹפֶר הוֹלֵךְ וְחָוַק מְאֹד מֹשׁה ידרּר ישאר: וְרָזֵק מְאֵד מֹשֶׁה וְרָאֲלֹהִים יַעֲנָנוּ בְקוֹל: וְהָאֲלֹהִים יַעֲנָנוּ בְקוֹל:

רבינו גרשום

גוומא. המשנה החיצונה מוטעית לעולם: עיקר שירה בפה. (מה) [השיר] שהלוים אומרים בפיהם (השיר) שהלדים בפיהם הוא עיקר שירה: (ותסברא ר' יוםי. דאמר דישראלים היו מאי קסבר כר): מעלין מדוכן בין ליוחסין בין למעשרות ומאן דחזי ירוחםין בין למעשרות ומאן דחזי להו דקיימי בין לוים לא דייק את בכלי מזמרין אי בפה ומעלין ליוחטין ומחלקין להם מעשרות: מעלין מרוכן ליוחםין, משום הכי בעינן משיאין לכהונה: אבל לא מעשרות משום הכי לא בעינן למעם היות משום הכי לא בפינן לוים: [לעבוד את עבודת בני ישראל באהל מועד ולכפר] מה בפרה. דכהנים דהיינו מתן דמים מעכבת אף עבודת הלוים דהיינו . השירה מעכבת: ורבנן. להכי איתקוש עבודה דלוים לכפרה . דכהנים דמה כפרה ביום דכתיב וכהנים זמה כפות ביום זכונים ביום צוותו: [שירות] שבשם. שמזכיר בה את השם: זה שירה. אזכרות שבמזמורים: ואימא נשיאות כפים. דכהנים שיש בה הוכרות השם ופשטיה דהאי קרא בכהנים כתיב דגמרינן מיניה בזמן שי״ט סמוך לשבת בין מלפניה בין לאחריה היו כל המשמרות . שוין בחילוק לחם הפנים שנאמר

עשרה נקבים היו בה. ובכל נקב היה קנה אחד ובכל קנה וקנה היו בו י׳ נקבים ובכל נקב של קנה שו הוליא מין זמר נמצאת כולה מוליאה מאה מיני זמר שו: וסימניך. שלא תטעה מי אמר מאה מי אמר אלף: מתניתה גוומה. דרך משניות לשנות גוומה כגון הנך דחמר בשחיטת

חוליו בפרה גיד הנשה (דף 3:): רבי יוםי. דאמר ישראלים מיוחסים היו מאי קסבר אלא דכ"ע עיקר שירה בפה: בין למעשרות. דמחזקינן ליה בחזקת לוי: ואפנה את הלוים. ולוים משוררים הם: שבשם. שמזכירין בו שם שמים (מ): אין אדם שר שירה אלא מתוך שמחה וטוב לבב דכתיב (ישעיה סה) הנה עבדי ירונו מטוב לב: אימא ביכורים. וה"ק קרא תחת אשר לא הבאת ביכורים: מנין לביכורים שטעונין שירה. שחומרים ארוממך ה' כי דליתני וי כדתנן במס' ביכורים (פ"ג מ"ד): טוב טוב. כתיב הכא בכל הטוב וכתיב בשירה (דברים כח) בשמחה ובטוב לבב: פרי. בביכורים כתיב (שם כו) מראשית יז פרי: הביח ענבים. לעזרה לביכורים ודרכן מנין שילא ת"ל אשר תביא מארלך מ"מ: יחו (ישור במשא) חוקיה אמר מהכא. אשכחן שירת לוים מן התורה ישור במשא ישו נשיאות הול בשיר: בלווטי. שם חכם: שירה. לריך עבודת קרבן שאינו נאמר אלא על היין של נסכי קרבן כדכתיב (במדבר י) ותקעתם בחלולרות על עולותיכם: להלו מים. ילהלו בשיר בית המקדש יותר מלהלת ים סוף: מייתי לה מהכח. לעיקר שירה מן התורה:

עשרה נקבים היו בה כל אחד ואחד מוציא עשרה מיני זמר נמצאת כולה מוציאה מאה מיני זמר במתניתא תנא היא אמה לו וגבוה אמה וקתא יוצא הימנה ועשרה נקבים היו בה כל אחד מוציא מאה מיני זמר נמצאת כולה מוציאה אלף מיני זמר אמר רב נחמן בר יצחק וסימניך מתניתא גוזמא: ועבדי כהנים היו כו': לימא בהא קמיפלגי דמ"ר עבדים היו קסבר ¢עיקר שירה אבפה וכלי לבסומי קלא יו הוא דעבידא ומ"ד לוים היו קסבר עיקר שירה בכלי ותסברא רבי יוסי מאי קסבר אי קסבר עיקר שירה בפה מ עבדים סגיא אי קסבר עיקר שירה בכלי לוים בעינו לעולם קסבר עיקר שירה בפה והכא במעלין מדוכן ליוחסין ולמעשרות קמיפלגי מ"ד עברים היו קסבר אין מעלין מדוכן לא ליוחסין ולא למעשרות מ"ד לוים היו יקסבר מעלין מדוכן בין ליוחסין בין למעשרות זו ולמ"ר ישראלים היו קסבר מעלין מדוכן ליוחסין ולא למעשרות: תנו רבנן יהשיר מעכב את הקרבן דברי רבי מאיר וחכמים אומרים אינו מעכב מ"ם דר' מאיר פו דאמר קרא יואתנה את הלוים נתונים לאהרן ולבניו מתוך בני ישראל זו ולכפר על בני ישראל מה כפרה מעכבת אף שירה מעכבת ורבנן ההוא לאידך דר' אלעזר דאמר ר"א

מה כפרה ביום אף זו שירה ביום: אמר רב יהודה אמר שמואל ימנין לעיקר שירה מן התורה שנאמר יושרת כשם ה' אלהיו איזהו שירות שבשם הוי אומר זה שירה ואימא נשיאות כפים מדכתיב ₃לשרתו ולברך ₪ בשמו מכלל דברכת כהנים לאו שירות היא רב מתנה אמר מהכא יתחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה ובמוב לבב איזו היא עבודה שבשמחה ובמוב לבב הוי אומר זה שירה ואימא דברי תורה דכתיב פקודי ה' ישרים משמחי לב משמחי לב איקרי מוב לא איקרי ואימא בכורים דכתיב יושמחת בכל המוב מטבורים הקן בוב לא איקרי א"ר מתנה מנין לביכורים ישמעונין ישירה מוב איקרי מוב לבב לא איקרי א"ר מתנה מנין לביכורים ישמעונין ישירה אתיא מוב מוכ מהכא איני ייוהא א"ר שמואל בר נחמני א"ר יונתן יּמנין שאין אומרים שירה, אלא על היין שנאמר יותאמר לְהם הגפן החדלתי את תירושי המשמח אלהים ואנשים אם אנשים משמח אלהים במה משמח מכאן . שאין אומרים שירה אלא על היין משכחת לה ∞כרתני ₪ ר' יוםי פרי ₪ אתה מביא יואי אתה מביא משקין הביא ענבים ודרכן מנין ת"ל תביא: חזקיה אמר מהכא *וכנניהו שר הלוים יש יש (ישור) במשא כי מבין הוא אל תיקרי יש (ישור) אלא ישיר בלוומי א"ר יוחנן מהכא לעבוד עבודת עבודה איזהו עבודה שצריכה עבודה הוי אומר זו שירה רבי יצחק אמר מהכא ישאו זמרה ותנו תוף כנור נעים עם נכל ר"נ כר יצחק אמר מהכא ֹיוֹ (ייהם) ישאו קולם ירונו בגאון ה' צהלו מים: ותנא מייתי לה מהכא 12 ולבני קהת לא נתן כי עבודת הקדש עליהם בכתף ישאו ממשמע שנאמר בכתף איני יודע שישאו מה ת"ל ישאו אין ישאו אלא לשון שירה וכן הוא אומר שאו זמרה ותנו תוף ואומר ישאו קולם ירונו וגו' חנניא בן אחי רבי יהושע אמר מהכא ימשה ידבר והאלהים יעננו בקול

לא דב"ע עיקר שירה בפה. קשה נפרק החליל (סוכה נה.) קאמר דאי עיקר שירה בפה אין שיר של קרבן נמי דחי שבת וי"ט לעשותו בכלי וא"כ מתני׳ דקתני י"ב ימים החליל מכה מני וי"ל דודאי תנאי דמתניתין אית להו עיקר שירה בפה אבל איכא תנא דרבי יוסי בר יהודה התם דאמר דשיר

בכלי ם (דקרבן) דחי שבת וי"ט ואתי כאן רישא כוותיה: השיר מעכב הקרבן. קשה להא השיר בשעת ניסוך והניסוד אין מעכבת ההרבו דאדם מביה זבחו היום ונסכים כבן מכחן עד ארבעה ימים (מנחות דף טו:) ונראה לפרש שיר מעכב את הקרבן היינו ניסוך שאם אין שירה אין ניסוך: משמח דב איקרי מוב דא איקרי. וא"ת והכתיב (משלי ד)

לקח טוב נתתי לכם (תהלים קיט) טוב לי תורת פיך וי"ל דה"ק משמח לב איקרי טוב כגן שסמוך (ללב) לשמחה ומשמעותו לשון שמחה א"נ טוב הסמוך ללב לא איקרי וא"ת והא כתיב (רות ג) וייטב לבו ופירש"י שיש במדרש וייטב לבו בתלמוד תורה וה"נ דרשינן שבת (דף סג:) ויטיבך לבך על חלמוד חורה יל דלא כתיבי בהדיא ולפ"ן לא הוי אתי שפיר הא דמקשה ואימא ביכורים דהא טוב סמוך ללב לא איקרו וי"ל דה"נ משני דבעינן טוב הסמוך ללב ומיהו כיון דהיה יודע דבעיגן טוב הסמוך ללב מעיקרא שוב לא לריך להקשות עוד מביכורים ולשון ראשון עיקר: כזנין לביכורים שמעונין שירה. פרש"י לדו (דתנא) שהיו טעונין שירה [כדתנן במס' ביכורים] (פ"ג מ"ד) החליל (היה) מכה לפניהם [כו'] כה] והא דפריך איני והא אמר ר' שמואל בר נחמני ומקשה כיו לרבי שמואל בר נחמני אך יש חימה אמאי לא מקשה ליה בהדיא מן המשנה וי"ל שהש"ם לא הביא המשנה דורעים וגם מילתיה דר׳ שמואל בר נחמני לא אייתי ליה הש"ס אלא אגב גררא

הלכך לא פריך אלא הכי ולרבי נראה

ששיר המשנה מו על ביכורים אינו עיקר

השיר כ״א לשמחה בעלמא הלכך לא

פריך מינה לר' שמואל בר נחמני ולא כפירש"י ויש תימה דלא איירי המשנה

בעיקר שיר כלל ועוד הקשה ר' אלחנן

בהביא ענבים ודרכן דהא בכל

הביכורים מיירי בתאנים וחטין וכל

ז' המינין כתו ואין לפרש דה"ק שאם הביא

ענבים בביכורים ודרכן לאחר כך

שלא תפקע מהם קדושת הביכורים אע"ג דכתיב בקרא פרי דהתם תניא

בחולין פרק העור והרוטב (דף קכ:)

אין מביאין ביכורים משקה אלא היולא

מן הזיתים ומן הענבים אלמא שהמשקה

מהם חשוב לביכורים אלא דיש לפרש

הביא ענבים ודרכם פי׳ הפריש

מוקי לה למשנת ביכורים הכח

שינויי נוסחאות

אן אמה וגמדא אמה ןמיכת וגכוה נמחקן (ש"מ), בן קלח בעלמא הוח וותיבת דעבידה נמחקן מ), ג] נפה בעבדים (ש" (ש"ח), גן נפה בעבדים (ש"ח), ד] למעשרות ומאן דאמר ישראלים (ש"ח), ה] א"ר אלעזר כל"ל וכ"ל בילקוט ובזה תבין מה דקאמר בסמוך לקמן ורבנן ההוא לאידך דרבי אלעזר כוי, חן ישראל וגוי ולכפר (ש"ח), ז] אף שיר ביום כל"ל. (ש"ח), ח] לשרמו ולברך בשם ה׳ (דברים כא, ה) [ונ"ב ובקלת ס"י כתוב לשרתו ולברך בשתו בנעמודן (ש"מ), עו בדפו"ל לב יוסף (וכ"ה בילקוט פ" לו ופ" תבל), יוסף (וכ"ה בילקוט פ" לו ופ' תבל), ין פרי פרי אתה (ש"ח), יאן שר הלוים במשא יסר כי תבין הוא אל תקרי יסר אלא ישיר בלוטי א"ר ומנו (ש"מ), יכן במשא יסור. יונק (שיח). יכן במשא יסוד, יג] יסוד, יד] נ״ל המה, טו] של קנה מוציא כמין זמר כל״ל (שיח). טו] (נוסף דינור) וגמדא. גבוהה: (ש״ח), יו] מרחשית כל פרי (ש"מ), יה] תיכות ישור במשח ש מ), יון ת פונד בון כמסק (ש"מ), יטן במשל ארת קול (ש"מ), ל] ג"ל רשיר של קרבן לחי כו' (צ"ק), לא] נ״א מתני' עיין נ״ק, לב] ונסכים מתני' עיין נ״ק, לב] ונסכים אפילו מכאן עד (ש"מ), לג] עי׳ הגהות ל"ק, לד] פירש"י דתנן שהיו (ש"ח), לה] לפניהם כו' עסיו (ש וו), לסן לפליאט ארוממך וגר והל (ש״מ), לו] ל״ל מקשה, לו] נדפו״ר של ניכורים, לל] נ״ל ועוד רבי יוסי גופיה היכי קאמר וחין לפרש דה"ק (צ"ק), **לע]** בדיענד וליתא דהח

ענבים ודרכם מנין שכשרים לביכורים מ"ל חביא והא דתניא אין מביאין ביכורים משקה אלא היולא מן הזיתים ומן הענבים דמשמע לכתחילה מביאין יש לפרשו בדיעבד כיו דהא קרא כתיב שאומרים שיר על ביכורים והיכי כתב קרא בדיעבד ונראה לפרש דמיירי לכתחלה וה״פ הביא ענבים ודרכן מנין שיביאם לכתחילה ח"ל תביא דמשמע לכתחילה ומשנת ביכורים נמי אחיא שפיר דמיירי במשקין היולאין מזיחים וענבים שאומרים עליהם שירה לכתחילה ואיידי דתקנו עליהם שירה תקנו נמי בכל הביכורים של ז' המינים ולא קשיא מידי מכל מה שהקשיתי לעיל ול"ע בירושלמי: אל תיקרי לו ישור אלא ישיר. תימה דכמה קראי איכא בדברי הימים (א ט) בני פלוני משוררים וי"ל דבעי לאשכוחי דשירה מן התורה לכך דייק ליה מהך קרא דכתיב ישור במשא וכתיב עבודת משא אי נמי מפיק מקראי שהיא עבודה וזר חייב עליה מיתה:

תניטנט באמה לה מאדה שנריך מאי בתיבים שהמה וכי צא האלר מאדה שנריך מאי במדי הוגו שובר זו שירה דכתיב עבדי ירונו מטוב לבן: מוב לכב לא איקרי. לא תורה ולא ביכורים: [אתיא מוב בשנה ובטוב לכב. ובכיכורים בכל הטוב: מנין שאין אומרים. לרים שירה] אלא על שעריך בשעה שכל ישראל נכנסין בשער אחד. וכתיב חלק כחלק יאכלו: [חוי אומר זו שירה עבדי ירונו מטוב לבן: מוב לכב לא איקרי. לא תורה ולא ביכורים: בדער יב יוסף מנין שאם הביא ענבים [ככורים] לירושלים ודרכן קרום ביאתו לעזרה מנין שטעון הבאה אותו יין ת"ל תביא לרבות: ישור במשא. הוי לשון שרוה: [בילוושי. שם חכם: איוותי עבודה שצריכה עבודה] חוי אומר [זה] שירה. שהלוים אומרים פמה ואחרים עובדים להם בכלי שיר ומסייעין להם: ואימר שצריכה עבודה דאין אומרים שירה אלא בשעת עבודה:

קסבר מעלין מדובן וכו'. וא"ח ולא יעלו מדוכן ליוחסין ולמעשרות ויעלו עבדים לדוכן וו"ל דה"ק גזירה שמא יבא להעלות ליוחסין ולמעשרות. הרא"ש ז"ל בתוספותיו: חשיר מעכב את הקרבן. וא"ח והלא השיר אינו בא אלא על הנסכין כראמרינן לקמן דאין אומרים שירה אלא על היין, ואמרי׳ בפ׳ הקומץ רבה [זוטא] (מנחות טו.) דאפילו לרבי מאיר אדם מביא זבחו היום ונסכיו לאחר כמה ימים וכיון דאין ניסוך אין שיר ואפילו הכי לא מעכב, וי"ל דהא דקאמר דשיר מעכב היינו כשהביא הנסכים עם הקרבן אבל כשלא הביאם עם הקרבן לא שייך עיכוב בשיר. הרא"ש ז"ל בתוספותיו: השיר מעכב את הקרבן דברי ר' מאיר. הא דאמרינן בפ׳ בתרא דתענית (כו.) כהנים לוים וישראלים מעכבין את הקרבן תניא ר״ש אומר כהנים לוים וישראלים וכלי שיר וכלי שרת מעכבין את הקרבן במאי קמיפלגי רבנן סברי עיקר שירה בפה ורבי שמעון סבר עיקר שירה בכלי אלמא לדברי הכל השיר מעכב איכא למימר דסבירא ליה כר׳ מאיר, אי נמי הא קיים יהוד בפהוד בשמפון טבו פיקור שירוד בכלי אכוא לדבו" יהוד בכלי הישר שלבי הישר אל המוכד בני הוא האי נמי הוא דקאמר מעכבין היינו שצריך לפשונה כן ם התרוה אבל כפרה לא מעכבי, וכן מסחבר דישראל לא מעכבי כפרה התשמרו להקירב לי כתיכ נשמביא נסכים ביום אבל אם הביא נסכים בלילה לא יאמר שיר, וכן לר״מ לא מעכבי אם לא הביא הנסכים עם הזבח כדפרשית. הרא״ש ז"ל בתוספותיו: מדבתיב לשרתו ולברך. הקשה הר"ר אלחגן דהכא מרביגן מושרת לוים לשיר ובספרי (פ' שופטים יח, ז) דריש ושרת פרט ללוים שאין ראויין לשירות וי"ל דהכא מרביגן מבשם כדקאמר איזהו שירות שהוא בשם והדר דריש מושרת ועיקר שירות אינו

מקדש הלכ" ב: "" פ"ד מהל" בכורים הלכה א ויז: הככה חוד: לה ה מיי" [פ"ג מהלכות כלי המקדש הלכה ב כל"ל] (פ"ו מהלכות תמידין הלכה ה): הגהות הב"ח (h) רש"י ד"ה שנשם כו' שמים הס"ד ואח"כ מ"ה זו שירה אין

מוסף רש"י

. במעלין מדוכן ליוחסין ולמעשרות. הרואהו עומד על הדוכו עם הלוים. איו לריד לבדוה אחריו לא להשיאו מיוחחת ולא לחת טחוריו כמ כהשיחו נדיוסנו זכם כתות לו מעשר ראשון, דודאי לוי הוא, שמפני דבר זה לא הרגילו להעמיד שם כי אם לוים כדי שלא יטעו בהם בני אדם להחזיקם כלוים ואינם לוים (פוכה נא.). אין מעלין מדוכן לא ליוחסין וכרי. אין פומנין על הדוכן מלבדוק אחריו להעלותן ליוחסין, הלכך לא נוהרו על כך שם). מעלין מדוכן ליוחסין. שמפני דבר זה לא הרגילו להעמי מתפני דבר זה כה הרגינו הטעמיד שם עבדים, ולא למעשרות. שלמ נזהרו מלהעמיד שם ישראל (פום). שאין אומרים שירה. שאין אומרים הלוים שיר של קרבן מתקדם, אלא על היין. **כשמנסכין נסכי מזכח** (ברכות לה. פניתטקי על מולו (בו בחורים). פרי אתה מביא. מראשית כל פרי (חודיון קב:). ת"ל תביא. אשר מביא מארלך, דהוה ליה למכמב אשר מארנד שם.

ל] תקרי יסר אלא ישיר [תיבת ישור נמחקן (ש"מ).

. בלוים. הרא"ש ז"ל בתוספותיו: **הביא ענבים ודרכן מנין.** אין לפרש הביא ענבים בכורים ודרכן אח"כ לא פקע מהן בכורים אע"ג דכתיב בקרא פרי, הוא שרץ בהוספותיו הובא עלבם זה כן בנהה אם להיבא מנהם בכורה והדק או המוכחה אלמא מביאין מהן משקה. בקרא פרי, הדא מננה בכורה האל או בנהה אל אלמא מביאין מהן משקה. בקרא פרי הרומהות (מיץ), אין מביאין בכורים משקה אלא היוצא מן הדרובן, הביא עננים ודרבן מנין כלומר הפריש ענבים לשם בכורים ודרבן מנין שיביא מהן המשקה, ובשילהי מסכת חלה (פ"ד מי"א) תנן יוסף הכהן הביא בכורים יין ושמן ולא קבלו ממנו וקאמר עלה בירושלמי (שם "ה"א) תמן תנינן אין מביאין בכורים משקה ה" אילא בשם ר' אלעזר (תני) (כיני מתניי) אין עושין בכורים משקה ה" אילא בשם ר' אלעזר (תני) (כיני מתניי) אין עושין בכורים משקה ה" אילא בשם ר' אלעזר (תני) (כיני מתניי) אין עושין בכורים משקה השלה ה"א ה"א והתנן דרך בכורים להביאן משקה מנין שיביא ת"ל תביא, תמן כשלקטן בשעה ראשונה על מנת כן ברם הכא בשלא לקטן בשעה ראשונה יוותן דוך בכורים ההבאן משקה מניך שביא דו יד הבא, ונמן שאפקט בשפרו אשמור אל כמור כך ההבא בשא אפונה. על מנת כך יוראה לי לפי הירושלמי דאם לקטן על מנת לדרכן ולהביא יין בהא נמי אמרינן פרי אתה מביא ואי אתה מביא משקה ואם דרכן מביא משקה אבל אם לא לקטן לכך ודרכן אין מקבלין ממנו ולהכי לא קבלו מיוסף הכהן עכיל הראיש זייל בתוספותיו: תוכ" ד"ה מניין לביבורים. וזיל הראיש זייל מנין לביכורים שטעונים פרשיי דתנן החליל מכה וכו׳ הגיעו לעזרה דברו הלוים וכר, וליתא אלא שיר דהכא היינו בשעת תנופה שהיא עבודה בבכורים, ודהתם היינו מיד כשהגיעו לעזרה ע"כ: ד"ה א"ל תקרי ובו"ו. נ"ב וזייל הראיש זייל תימה אמאי מייתי הגך אמוראי קראי סתומים וצריך לפרשם ולא מייתי כמה מקראות [דכתיבי] בדברי הימים פלוני משורר פלוני משוררים, וי״ל שמחזורים להביא מקראות להוכית שהשיר הוא מן התורה ומייתי קרא דכתי׳ בהו לשון משא ומצינו בתורה דכתי׳ לעבוד עבודת משא ע״כ: